

Väcka för Fred 22 – 25 aug 2013, Millennieplatsen mellan Stora Teatern och Kungsportsbron, Göteborg.

Förtydliganden samt ändringar i programmet kommer att ske vartefter det blir klart. Se www.fredsam.org och www.larareforfred.se

Uppdaterat den 20 aug.

Torsdag 22 aug.

kl.

12.00 **INVIGNING.** Erni Friholt, Fredsrörelsen på Orust, leder invigningen. Tomas Magnusson, Internationella Fredsbyrån, läser upp en hälsning från Borgmästare för Fred i Hiroshima. Fredsams föreningar presenterar sig. Musik av Fredsförbundet.

13-14.30 SKOLPROGRAM

15.00 *Så avskaffas kärnvapnen.* Gunnar Westberg, 2004-2008 international president for IPPNW, den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen som fick Nobels fredspris 1985.

För att avskaffa kärnvapen behövs enbart en sak: En stark politisk vilja. Denna vilja kommer ur insikten om att kärnvapen även idag hotar hela den mänskliga civilisationen. De mer än 180 stater i världen som inte har kärnvapen måste göra klart för kärnvapenstaterna att vi kärnvapenfria skulle inte känna oss tryggare om vi hade kärnvapen. Vi skall driva en kampanj bland de kärnvapenfria staterna för ett totalt förbud mot kärnvapen, så att kärnvapenmakterna inser att de är paria, ”gangsterstater”.

15.45 Berthas systrar sjunger.

16.00 *Lätta vapen Tunga konsekvenser.* Josefine Karlsson, generalsekreterare för den svenska sektionen av Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF. IKFF arbetar över hela världen i lokala grupper i t ex Göteborg och Enugu i Nigeria och har kontor i New York och Genève i nära samarbete med FN. Föreningen arbetar för nedrustning med fokus på kvinnors betydelse i fredsarbetet utifrån Säkerhetsrådets resolution 1325: Kvinnor, fred och säkerhet. Nyligen lyckades man i sitt arbete med världens första globala vapenhandelsavtal inkludera genusbaserat våld. Josefine kommer att tala om detta och om hur vapen drabbar män och kvinnor olika. Hon kommer även att tala om varför ett feministiskt perspektiv på säkerhet kan vara fredsaktivistens bästa verktyg.

17.00 *Satellitkriget – exemplet drönare.* Agneta Norberg, Globala nätverket mot vapen i rymden.

Obemannade dödsmaskiner – s.k. drönare spelar en allt mer betydelsefull roll i USAs krigföring. Via satelliter styrs dessa drönare från baser i t.ex. Nevada och dödar människor i Pakistan, Afghanistan och Jemen. Sverige ska inom kort börja utprova attackdrönaren nEUROn i Vidsel, Norrbotten. Den blir en prototyp för

fortsatt drönartillverkning i bl.a. Frankrike.

- 18.00 *Kvinnor i fredsarbetet. Samtal kring Operation 1325.* Birgitta Rang, Svenska Kvinnors Vänsterförbund.
Krig och fredsuppgörelser har genom århundraden hanterats av män. Säkerhetsrådets Resolution 1325 från år 2000 – resultatet av ett envist arbete av den internationella kvinnorörelsen – har som mål att kvinnor ska delta i fredsprocesser världen över. De ska kunna påverka situationen innan en konflikt bryter ut, medan konflikten pågår och hur freden ska gestaltas efter att strider upphört. Resolutionen berör också kvinnors utsatta situation i krig och hur de bättre kan skyddas. Den är bindande för alla FN:s stater. Frågan är hur väl den implementeras.
- 19.00 *Fredsdialoger.* Carl Harlén och Staffan Nattsén från Teater Uno läser, samtalar och gestaltar kring Strindbergs samhällsengagemang och pacifism.

Fredag 23 aug.

kl.

- 10.00 SKOLPROGRAM
- 12.00 FRED, SÄKERHET OCH FÖRSVAR
är en rapport från Partnerskap 2014, en sammanslutning med ett femtontal organisationer. Partnerskap 2014 syftar till att inför valet 2014 – då Sverige haft fred i närområdet i 200 år - påverka opinionen för en tyngdpunktsförskjutning i den svenska säkerhetspolitiken från militär reaktion till proaktiv och förebyggande fredspolitik. Lars och Margareta Ingelstam berättar om arbetet:
Freden först – om en tyngdpunktsförskjutning i svensk säkerhetspolitik. Lars Ingelstam, tillsammans med Anders Mellbourn, huvudförfattare till rapporten från Partnerskap 2014. Lars är samhällsforskare, tidigare chef för Sekretariatet för framtidsstudier och professor i Teknik och social förändring vid Linköpings universitet. Han har skrivit böcker om bl a annat "ett lagom Sverige", systemtänkande och vapenexport.
- 13.00 *Tiden är inne att avskaffa kriget – Alternativen till militär konflikthantering.* Margareta Ingelstam, medlem av Partnerskap 2014s arbetsutskott.
Margareta har arbetat på Utbildningsradion som projektledare för flera fredsprojekt och senare med att bl a utveckla utbildning för professionellt arbete i konfliktområden. Hon har skrivit och redigerat böcker, bl a *Våld föder våld, Fredsagent 1325* och *Fredsbyggare sökes*.
Haag-appellen 1999 skrevs under av 1600 organisationer från hela världen och hade rubriken TIME TO ABOLISH WAR. Det finns nu verkningsfulla metoder för att lösa konflikter utan våld och militära hot. Samarbete och samverkan som bärs upp av det civila samhällets organisationer ger nya möjligheter. Freden tillhör alla!
- 14.30 Programmet om Försvarsberedningen utgår då vi inte fått någon politiker från denna att ställa upp. I stället visas filmen: *The Ghosts of Jeju Island* militärbas för Sydkorea-USA. Tomas Magnusson, Internationella Fredsbyrån.
- 16.00 *Nej till NATO och dess kärnvapen.* Agneta Norberg, Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

I all tysthet har Sverige smugits in i NATO. Genom detta blir Sverige en del av USAs kärnvapenstyrka. Vi måste skaffa oss kunskap och bekämpa detta svek som går helt emot svenska folkets vilja.

- 18.00 *Vapenindustri och vapenhandel.* Anna Ek, ordf. Svenska Freds.
Det är vapenindustrin som är hotet mot vår säkerhet. När krigen blir färre och omvärlden mer fredlig måste vapenindustrin måla upp stora påhittade Rysslands-hot och söka sig till nya uppdrag såsom klimathotet eller fattigdomsbekämpning. Sverige är världens åttonde största vapenexportör (i totala siffror) och har under flera år varit världsmästare (per invånare) i vapenexport. Krigförande länder, diktaturer och länder som kränker mänskliga rättigheter beväpnas varje år med hjälp av Sverige. Det är lika angeläget som alltid med nedrustningsarbete och kamp för en modern säkerhetspolitik!
- 19.00 *Fredslyrik.* Ulla Svedin, skådespelare, läser poesi. Petra Hellquist, cellist, ackompanjerar.

Lördag 24 aug.

kl.

10.00 BOKBORDSAKTIVITETER

- 13.00 *FN:s skyldighet att skydda civila från krigsförbrytelser.* Jens Petersson, biträdande generalsekreterare i Svenska FN-förbundet.
Efter misslyckandena i Rwanda och på Balkan under 1990-talet har det förts en omfattande debatt om hur FN ska kunna förändras så att mänsklig säkerhet sätts framför staters suveränitet och pågående krigsförbrytelser stoppas. 2005 antog FN:s generalförsamling principen om att FN har en skyldighet att skydda civila från sådana brott. Trots detta ser vi pågående övergrepp få fortgå i bl a Darfur, Sydsudan och Syrien. Jens Petersson, biträdande generalsekreterare i Svenska FN-förbundet berättar och diskuterar utifrån denna problematik.

Jens Petersson (född 1966) har varit aktiv i svensk fredsörelse sedan tonåren. Han har bland annat varit generalsekreterare i Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen 1997-2005. Sedan 2006 är han verksam inom Svenska FN-förbundet. Under sommaren representerade han Svenska FN-förbundet vid det första internationella folkörelsemötet inom den globala koalitionen för skyldighet att skydda. I hängmattan har han sedan studerat Kofi Annans memoarer som fokuserar på just interventioner (utgiven 2012).

- 14.00 *Varför är ickevåld mer effektivt än våld?* Majken Jul Sørensen, författare, fredsforskare och fredsaktivist.
Det är mer sannolikt att protester, strejker och civil olydnad kan störta en diktator eller bekämpa en ockupationsmakt än gerillakrig och bomber. Seglivade myter om våld som vägen till makt är eftertryckligt avlivade i ny forskning om ickevåld.

Slutsatserna brukar väcka eftertanke hos alla som stöder väpnad motståndskamp. I detta föredrag diskuterar fredsforskaren och aktivisten Majken Jul Sørensen nyare forskning som har jämfört samtliga våldsliga och ickevåldsliga kampmetoder för självständighet, regimskifte och mot en ockupationsmakt. Valet mellan våld och ickevåld handlar inte bara om moral. Det är i hög grad en fråga om effektivitet.

Men vad är det för mekanism som ickevåld bygger på, och varför är det mycket lättare att skapa stort deltagande i motståndskampen när medlen är ickevåldsliga jämfört med när de är våldsliga?

Majken Jul Sørensen är författare till boken *På barrikaderne for fred - inspirerende historier om ikkevold*. Boken kommer att finnas att köpa i samband med föredraget.

15.00 *Sverige militariserar! Skärgårdsuppropet, Vättern och främmande makter i Norrland*. Historik och nuläge. Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF.

16.00 *En starkare fredsrörelse växer fram*. Tomas Magnusson, ordf. i Internationella Fredsbyrån, berättar om intryck från sin resa i augusti till Hiroshima och Nagasaki.

68 år efter atombomberna över Hiroshima den 6 augusti och Nagasaki den 9 augusti står den japanska fredsrörelsen starkare än någonsin, och inspirerar hela världens fredsföreningar. Och det är ungdomarna som går i spetsen.

17.00 *Workshop i civilkurage, religionsdialog och fredsbygge*. Workshopledarna Sidra Chaudry och Johanna Eklund berättar: Vi i Salaams vänner (Fredens vänner) tror på freden. Vi tror att freden är en ledstjärna inom våra olika religiösa traditioner och att när vi möts i samtal och handling blir freden synlig.

Salaams vänner är ett unikt samarbete mellan två trosbaserade fredsrörelser; Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa (SMFR) och Kristna Fredsrörelsen (KrF). Sverige kallas ofta för det mest sekulära landet i världen. Trots detta är religion en stark drivkraft för många människor och dagens Sverige är präglad av en religiös och kulturell mångfald. Men det finns en stor allmän skepsis mot religiös tro och en föreställning om att religion är roten till många av de krig och konflikter som härjar i världen. Sverige har två sekel av fred att förvalta och Salaams vänner vill bidra till att våra olika religiösa traditioner kan bli en grund till fredsbygge, snarare än till konflikt i vårt land. Salaams vänner vill därför lyfta fram det budskap om fred som finns i både den kristna och i den muslimska traditionen.

Att vara fredsbyggare handlar inte bara om att prata, det handlar om att agera! Därför har Salaams vänner utbildat 46 stycken ungdomar i åldrarna 15-25 till att bli workshopledare i religionsdialog, civilkurage och fredsbygge. Salaams vänners workshopledare har nått ut till ungefär 4 000 personer i olika skolor, institutioner och organisationer från 2011.

19.00 *Jazz i sommarkväll*. 4 'N Organ: Bengt Franzino – gitarr, Thomas Åkermark – trummor, Frederick Somerville – orgel, ev. Bengt Karlsson – munspel

Söndag 25 aug.

kl.

11.00 *Fred på jorden*. Leif Hergren och Amir Dabboussi berättar och publiken ställer frågor. Moderator: Karin Utas Carlsson, Sveriges Lärare för Fred. Leif Hergren, pastor i Equmeniakyrkan (en sammanslagning av Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Missionskyrkan), har sedan många år arbetat med frågorna om rättvisa och fred förankrade i kristen tro. Han har skrivit boken *Fred under korset* i samverkan med Präster och pastorer mot kärnvapen. Han satt med i styrelsen och

arbetsutskottet för Svenska kommittén för Vietnam som bl a arrangerade den stora demonstrationen 1968 i vilken Olof Palme höll sitt berömda tal till stort förtret för USA. Talet överlämnade Leif till det Amerikanska kyrkorådet då han besökte USA och studerade hur kyrkorna och de svarta medborgarrörelserna arbetade för rättvisa och fred. Han var under några år ordförande för Kristna Fredsrörelsen. Han har deltagit i aktioner tillsammans med Plogbillsrörelsen.

Leif kommer att tala om den problematik som religionerna skapar. Religionerna rymmer såväl budskapet om fred, försoning och rättfärdighet som dess motsats - nedvärdering av människor, förtryck, våld och död. Det paradoxala är att några av de mesta kända aktörerna för fred, rättvisa och icke-våld har sin tro som bärande för sitt agerande. Men dessvärre sker det motsatta varje dag i Guds namn.

Amir Dabboussi, kanslichef för Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa (SMFR), har en bakgrund av engagemang i det muslimska civilsamhället. Han var med och startade Karlstads Unga Muslimer som bl a ordnat aktiviteter för unga såsom föreläsningar, seminarier och gemensamma resor.

SMFR är en självständig muslimsk fredsrörelse som bildades 2008 som ett resultat av studieförbunden Ibn Rashd och Sensus 3-åriga allmänna arvsfondsprojekt ”fredsagenterna – att främja islamisk fredskultur”. Sedan dess har organisationen etablerat sig och tagit plats med konstant växande verksamhet som en aktiv del av det svenska civilsamhället. Organisationens vision är att Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa ska bli en av de främsta organisationerna i Sverige och Europa inom freds- och säkerhetsfrämjande på global basis, grundad på islamiska principer, rättvisa och mänskliga rättigheter samt att islam ska fortsätta vara en naturlig del av Europas kulturarv.

- 12.00 *Följeslagare på Västbanken*. Roland Hortlund, det ekumiska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI). Roland har levt och verkat på Västbanken under 3 månader i år. Följeslagarna utses av Kyrkornas världsråd för att genom sin närvaro söka skydda människorna. De ska rapportera brott emot internationella lagar och konventioner till Sverige och det internationella samfundet via FN-organ och NGOs.
- 13.00 *Från våld och krig till en fredskultur* – hur svensksomalier från Göteborg utbildar ungdomar för en ny framtid.
I december 2012 reste Maxamed, Ahmed och Suleiman från Göteborg till sina födelsestäder i Somalia för att starta studiecirklar bland ungdomar, och att skapa en diskussion om fred och möjligheter att leva och bygga upp en ny framtid i Somalia. 100-tals ungdomar i de tre städerna har sedan deltagit i programmet.
- 14.00 *Att bygga en fredskultur*, barnläkare Karin Utas Carlsson, Konfliktlösning i skola och arbete och Sveriges Lärare för Fred.
Genom att konflikter på lokal och global nivå har stora likheter kan fred byggas. Det blir meningsfullt att verka där man är. Konfliktkunskap är ett område i stark utveckling.

Karin har skrivit *Violence Prevention and Conflict Resolution: A Study of Peace Education in Grades 4-6*, *Lära leva samman* och *Hantera konflikter och förebygg*

våld: Förhållningssätt och färdigheter i skola och fritidshem, den senare tillsammans med Anette Rosenberg Kimblad. www.tradet.org www.larareforfred.se

15.00 Fredsam *Hur går vi vidare? Summering, visioner*. Ett FREDENS HUS I GÖTEBORG. Moderator: Anna-Lisa Björneberg, Internationella Kvinnorförbundet för Fred och Frihet, IKFF.

17.00 AVSLUTNING

Arrangör: Fredsam, sedan c:a 30 år ett nätverk för samarbete mellan fredsföreningar i Göteborg. För närvarande:

FiFred, Göteborgs FN-förening, Folket i Bild/Kulturfront, Folkkampanjen mot Kärnkraft och Kärnvapen, Forum för MR i Iran, Fredskoalitionen, Fredsnätverket MP Göteborg, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Iraksolidaritet, Kristna Fredsrörelsen, Kvinnor för Fred, Sveriges Lärare För Fred, Ofog, Palestina grupperna, Pensionärer för Fred, Socialarbetare för Fred, Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen, Svenska Fredskommittén, Svenska Kvinnors Vänsterförbund, UN Women, Yrkesgrupper mot Kärnvapen och för Fred.